

UNIVERSITEIT TWENTE.

Universiteitsraad
Voorzitter Herbert Wormeester

COLLEGE VAN BESTUUR

VAN
T 053-4891089
f.b.j.m.bouwens@utwente.nl

ONS KENMERK
CvB UIT - 3606/S&B

PAGINA
1 van 1
BIJLAGEN
4

ONDERWERP
FAIR Data Infrastructure (FAIR e.V.)

Geachte voorzitter van de Universiteitsraad,

Op 10 september jl. heeft het College het besluit genomen akkoord te gaan met deelname aan de vereniging ('eingetragener Verein') FAIR Data Infrastructure (FAIR e.V.) onder voorbehoud van advies van de Universiteitsraad. FAIR e.V., een Duits-Nederlandse initiatief, speelt in op de behoefte aan een transnationaal, Europese infrastructuur om de grote hoeveelheid wetenschappelijke gegevens, die gegenereerd worden door fundamenteel onderzoek, te verwerken, analyseren en ontsluiten. De infrastructuur, het datamanagement en de data-analyse stelt de betrokken wetenschappelijke instellingen en particuliere ondernemingen in staat om oplossingen te ontwikkelen voor maatschappelijke problemen en 'global challenges'. De samenwerking in FAIR e.V. wordt inhoudelijk en organisatorisch ingevuld door de faculteit EWI, die ook de fee van 50 k€ p/j draagt.

Omdat in deze een voor de UT belangrijke duurzame samenwerking met andere instellingen wordt aangegaan, wordt advies aan de UR gevraagd. Het inwinnen van een advies van de Universiteitsraad na het besluit is niet gebruikelijk maar was noodzakelijk in het proces. De 'founding members' van FAIR e.V. maken namelijk vanaf de start deel uit van de Vorstand/het bestuur. Nu is het mogelijk om later alsnog daarin zitting te krijgen, maar dat is afhankelijk van een besluit van het bestuur.

Het advies van de UR kan het besluit van het College bekrachtigen of niet. Dit laatste kan leiden tot het besluit om uit de vereniging te stappen. Dit is mogelijk omdat het opzeggen van het lidmaatschap te alien tijdje kan.

Ter informatie is bijgevoegd de Satzung van FAIR e.v., de Rules of Operations, het agendaformulier van het agendapunt CvB 10/9, en het juridisch advies.

Het College van Bestuur,

Drs. S.C.P.A. Wichman
Secretaris van de Universiteit

e.V. FAIR Data

Beoordeling naar Duits recht van de risico's van

1. deelname in de vereniging (als oprichter en lid)
2. deelname van een UT-medewerker in het bestuur

I. Algemeen

Algemene informatie met betrekking tot een Duitse "Verein"

De wettelijke bepalingen omtrent de Duitse "Verein" zijn in de §§ 21 t/m 79 in het Duitse Burgerlijk Wetboek (BGB) te vinden.

II. Waarom een e.V. oprichten?

De ingeschreven vereniging (*eingetragene Verein (e.V.)*) is in Duitsland een van de gebruikelijkste vennootschapsvormen. Er bestaan rond 600.000 verenigingen.

Voor een vereniging wordt vaak gekozen, indien

- een bepaald aantal personen zonder economische doelen samen iets willen doen,
- opname en verlaten van leden eenvoudig kan plaatsvinden

Voordelen van een vereniging zijn:

- dat het bestuur (*Vorstand*) geen risico's met betrekking tot een contractuele aansprakelijkheid draagt.
- De leden niet voor de vereniging aansprakelijk zijn.
- De vereniging een juridische persoon is, die op eigen naam kan dagvaarden, maar ook gedagvaard kan worden.
- De vereniging kan een non-profit-vereniging zijn.
- Er bestaan duidelijke wettelijke regelingen, zowel voor binnen alsook voor buiten de vereniging.
- In de vereniging hebben in principe alle leden dezelfde rechten en plichten ("one man, one vote").
- De oprichtingskosten zijn relatief laag.
- Er is geen minimum kapitaal noodzakelijk.

Voorbeelden van grote verenigingen: ADAC, Caritas, sportverenigingen zoals Bayern München, Schalke 04, etc.

(Mogelijke) nadelen van een vereniging zijn:

- De vereniging kan in principe geen economische doelen hebben en mag ook alleen aan de zijkant economisch handelen.
- De oprichting is aan bepaalde eisen verbonden, zoals met het opstellen van statuten en de verkiezing van een bestuur.
- Er zijn minimaal 7 leden voor de oprichting van een vereniging noodzakelijk.

Bij de door FAIR Data gekozen vereniging gaat het mijns inziens om een zogenaamde “*Idealverein*”, dus een non-profit-vereniging, die geen economische doelen volgt.

De zetel van de toekomstige vereniging is blijkbaar Berlijn. De statuten (*Satzung*), die mij ter beschikking zijn gesteld, dienen op zich standaard statuten te zijn. Hierin zie ik geen groot risico.

Wat mij bij het doorlezen is wel opgevallen, is dat er een bepaling betreffend de privacywet/gegevensbescherming (*Datenschutz*) ontbreekt. Ik zou derhalve aanbevelen, hiervoor nog een extra bepaling op te nemen, die waarborgt, dat de gegevensbescherming in acht wordt genomen.

III. Op de vraagstelling “deelname in de vereniging (als oprichter en lid)” zal ik nu ingaan:

De eisen voor- en de afloop van de oprichting van een e.V. zijn als volgt:

1. Bij de oprichting dienen minimaal zeven leden aanwezig te zijn. Op het moment dat de vereniging staat ingeschreven in het zogenaamde “*Vereinsregister*”, mag het aantal leden niet onder drie gaan.

Voor het oprichten van een vereniging dient deze over statuten (*Satzung*) te beschikken. Hierin dienen de belangrijkste bepalingen, zoals de samenwerking, bestuursleden etc. geregeld te worden. Het is aan te bevelen, dat de statuten (*Satzung*) op het moment, dat de oprichters het hierover eens zijn, voorafgaand aan de oprichting en aanmelding in het “*Vereinsregister*”, aan de bevoegde belastingdienst, betreffend de zogenaamde “*Gemeinnutzigkeit*” (non-profit) ter goedkeuring worden voorgelegd. Dit zou bepaalde problemen (en kosten) achteraf kunnen voorkomen.

De oprichting zelf dient tijdens een ledenvergadering met minimaal zeven leden te geschieden, waarbij de oprichting van de vereniging en de statuten worden vastgelegd en het bestuur wordt gekozen.

De oprichtingsstatuten dienen door de zeven oprichters te worden ondertekend. Eveneens dient er van deze eerste vergadering een protocol te worden opgesteld en eveneens door de zeven oprichters te worden ondertekend.

De aanmelding in het bevoegde “*Vereinsregister*” dient via een notaris plaats te vinden. Hierbij dienen in principe alle bestuursleden aanwezig te zijn. Met inschrijving van de vereniging ontvangt deze een uittreksel, waarmee de inschrijving kan worden aangetoond, bijvoorbeeld bij het openen van een bankrekening. Pas vanaf het moment, dat de “*Verein*” officieel in het “*Vereinsregister*” is ingeschreven, is de “*Verein*” een rechtspersoon (“*Rechtsfähig*”).

2. De risico's voor de deelname in de vereniging als oprichter en lid zijn op zich beperkt. Van toepassing zijn hier de regelingen volgens §§ 31, 31 a) en 31 b) Duits Burgerlijk Wetboek (hierna “*BGB*”).

Voordat de vereniging in het “*Vereinsregister*” staat ingeschreven, kunnen rechtshandelingen namens de vereniging uitsluitend onder voorbehoud worden doorgevoerd, omdat de vereniging in principe nog niet rechtsbekwaam is. Vergelijkbaar met een B.V. of GmbH zijn de personen, die namens de vereniging handelen, zonder dat deze officieel staat ingeschreven, aansprakelijk. Indien, zoals bij het oprichten van een B.V. of GmbH, wordt afgewacht tot de vereniging daadwerkelijk staat ingeschreven, zijn er in principe geen risico's c.q. aansprakelijkheden te verwachten.

Vóór de inschrijving zijn de leden in het bestuur bij een zogenaamde “*Vorverein*” volgens § 54 zin 2 Duits Burgerlijk Wetboek aansprakelijk.

§ 54 zin 2 bepaalt als volgt:

“Aus einem Rechtsgeschäft, das im Namen eines solchen Vereins einem Dritten gegenüber vorgenommen wird, haftet der handelnde persönlich; handeln mehrere, so haften sie als Gesamtschuldner.”

Hierbij moet ik erop wijzen, dat deze bepaling zeer nauw wordt uitgelegd, dus dit risico is in principe te overzien.

3. Met betrekking tot de aansprakelijkheid dient in principe met de §§ 31, 31 a) en 31 b) BGB rekening te worden gehouden. § 31 BGB bepaalt daarbij, dat de vereniging voor de schade, die door het bestuur, een lid van het bestuur of een vertegenwoordiger aan een derde wordt veroorzaakt, aansprakelijk is. De schade wordt daarbij beperkt op het vermogen van de vereniging.

§ 31 a) BGB bepaalt de aansprakelijkheid van het bestuur of andere bijzondere vertegenwoordigers van de vereniging.

§ 31 a) BGB “*Haftung von Organmitgliedern und besonderen Vertretern*” luidt als volgt:

„(1) ¹Sind Organmitglieder oder besondere Vertreter unentgeltlich tätig oder erhalten sie für ihre Tätigkeit eine Vergütung, die 720 Euro jährlich nicht übersteigt, haften sie dem Verein für einen bei der Wahrnehmung ihrer Pflichten verursachten Schaden nur bei Vorliegen von Vorsatz oder grober Fahrlässigkeit. ²Satz 1 gilt auch für die Haftung gegenüber den Mitgliedern des Vereins. ³Ist streitig, ob ein Organmitglied oder ein besonderer Vertreter einen Schaden vorsätzlich oder grob fahrlässig verursacht hat, trägt der Verein oder das Vereinsmitglied die Beweislast.

(2) ¹Sind Organmitglieder oder besondere Vertreter nach Absatz 1 Satz 1 einem anderen zum Ersatz eines Schadens verpflichtet, den sie bei der Wahrnehmung ihrer Pflichten verursacht haben, so können sie von dem Verein die Befreiung von der Verbindlichkeit verlangen. ²Satz 1 gilt nicht, wenn der Schaden vorsätzlich oder grob fahrlässig verursacht wurde.“

Met de vorenstaande wettelijke bepaling wordt de aansprakelijkheid van onder andere het bestuur in principe beperkt op opzet en grove nalatigheid. Overigens is in de statuten van de vereniging onder § 16 opgenomen, dat een aansprakelijkheid in principe is uitgesloten en op het vermogen van de vereniging is beperkt. Ook hiermee wordt aan de wettelijke eisen voldaan.

Echter, § 14.3 van de statuten geeft de mogelijkheid, het bestuur een bedrag tot maximaal € 1.000,00 per jaar als vergoeding te geven. Daarmee wordt de grens in § 31 a) BGB overschreden. Gevolg hiervan zou zijn, dat de beperking van de aansprakelijkheid door de statuten alleen tegenover de leden beperkt is, maar niet naar buiten.

Omdat in de praktijk uiteraard over het algemeen het risico voor een aansprakelijkheid van het bestuur bestaat met betrekking tot de overtreding van niet-betaalde belastingen en sociale premies, aanneming van “*Spenden*”, bij zorgvuldigheidsfouten of het te laat melden van insolventie, zou in principe ook een verzekering kunnen worden afgesloten.

Uiteindelijk is te concluderen, dat er een bepaald risico bestaat, aansprakelijk te worden gesteld, maar dit in principe alleen nadelige gevolgen zou hebben, indien van opzet en grove nalatigheid sprake is. Opzet of nalatigheid kun je nooit uitsluiten.

Met het vorenstaande is op zich ook vraag 2, dus de deelname van de UT-medewerker in het bestuur beantwoord.

§ 31 b) BGB bepaalt dan ook de aansprakelijkheid voor de leden van de vereniging, indien ze voor de vereniging werkzaam zijn.

§ 31 b) BGB is dan in principe gelijk aan § 31 a) BGB en luidt als volgt:

„(1)¹Sind Vereinsmitglieder unentgeltlich für den Verein tätig oder erhalten sie für ihre Tätigkeit eine Vergütung, die 720 Euro jährlich nicht übersteigt, haften sie dem Verein für einen Schaden, den sie bei der Wahrnehmung der ihnen übertragenen satzungsgemäßen Vereinsaufgaben verursachen, nur bei Vorliegen von Vorsatz oder grober Fahrlässigkeit. ²§ 31a Absatz 1 Satz 3 ist entsprechend anzuwenden.

(2) ¹Sind Vereinsmitglieder nach Absatz 1 Satz 1 einem anderen zum Ersatz eines Schadens verpflichtet, den sie bei der Wahrnehmung der ihnen übertragenen satzungsgemäßen Vereinsaufgaben verursacht haben, so können sie von dem Verein die Befreiung von der Verbindlichkeit verlangen. ²Satz 1 gilt nicht, wenn die Vereinsmitglieder den Schaden vorsätzlich oder grob fahrlässig verursacht haben.“

Met betrekking tot het bestuur is vast te houden, dat het bestuur het wettelijk voorgeschreven orgaan van de vereniging volgens § 26 BGB is en daarmee dan ook in eerste instantie aansprakelijk. Het bestuur vertegenwoordigt de vereniging binnen en buiten en dient de statuten in acht te nemen.

4. In verband met de oprichting en inschrijving van de vereniging zou wellicht één probleem kunnen ontstaan, omdat § 8.1 van de statuten bepaalt, dat het bestuur uit niet meer dan 10 leden mag bestaan. Gebruikelijk voor het bestuur is op zich een aantal van drie tot vijf bestuursleden. Indien de statuten het kiezen van teveel bestuursleden mogelijk maakt, zou dit bij toekomstige verkiezingen moeilijk kunnen worden, omdat dan niet alle posities kunnen worden bezet.

Hoewel in § 8.5 is opgenomen, dat het bestuur de lopende zakelijke dingen (“*laufende Geschäfte des Vereins*”) voert, ontbreekt mijns inziens een bepaling met betrekking tot de bevoegdheden van het bestuur. Hier zou het risico bestaan, dat het “*Vereinsregister*” met de inschrijving niet akkoord gaat. In de statuten kan in principe worden geregeld, of de bestuursleden alleen of gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd zijn. Echter dient dit in de statuten te worden opgenomen.

Als volgt kan hier onder § 8 „*Vorstand*“ worden bijgevoegd:

“Der Verein wird gerichtlich und außergerichtlich durch jedes Vorstandsmitglied einzel vertreten. Im Innenverhältnis wird bestimmt, dass der 2. Vorsitzende und der Schatzmeister/Kassenwart von ihrem Vertretungsrecht nur Gebrauch machen sollen, wenn der 1. Vorsitzende bzw. der 1. und der 2. Vorsitzende verhindert sind.“

12. September 2018
20416/Alexander Sanio/MSG
Seite 6

of

„Der Vorsitzende und die stellvertretenden Vorsitzenden bilden den Vorstand im Sinne von § 26 BGB (Vertretungsvorstand). Der Verein wird gerichtlich und außergerichtlich durch den Vorsitzenden oder durch einen der stellvertretenden Vorsitzenden vertreten.“

Tot slot

Ik zie in principe geen niet-aanvaardbare risico's voor de UT. Mijns inziens is een lidmaatschap van de UT in de vereniging onder inachtneming van het vorenstaande geen risico. Er bestaat altijd een mogelijkheid, de vereniging te verlaten, dus het lidmaatschap op te zeggen.

In sta ik hiervoor gaarne ter beschikking.

Rechtsanwalt Sanio

COLLEGE VAN BESTUUR
vergadering maandag 10 september 2018

AGENDAPUNT: FAIR Data Infrastructure

REACTIE OP DOCUMENT:	nee
OPGENOMEN IN BESTUURLIJKE WERKPROGRAMMA:	nee
VERTROUWELIJK:	ja
AARD BEHANDELING:	besluitv. met discussie
AUTEUR:	BOUWENS, 0622947061

Betrokken directie: S&B

Secretaris: S. Wichman

Aandachtsveldhouder: T. Palstra

---

1. TEKST CONCEPT-BESLUIT:

- 1. Het College van Bestuur besluit akkoord te gaan met deelname aan e.V FAIR Data Infrastructure onder voorbehoud van advies UniversiteitsRaad.**
- 2. Het College van Bestuur besluit deelname aan e.V FAIR Data Infrastructure voor advies voor te leggen aan UniversiteitsRaad.**

Overweging:

FAIR Data Infrastructure, een Duits-Nederlandse initiatief, speelt in op de behoefte aan een transnationaal, Europese infrastructuur om de grote hoeveelheid wetenschappelijke gegevens, die gegenereerd worden door fundamenteel onderzoek, te verwerken, analyseren en ontsluiten. De infrastructuur, het datamangement en de data-analyse stelt de betrokken wetenschappelijke instellingen en particuliere ondernemingen in staat om oplossingen te ontwikkelen voor maatschappelijke problemen en 'global challenges'.

---

2. VOORSTEL:

a. Doelstelling en invulling

FAIR Data Infrastructure (werktitel was; Endeavour) heeft als doel het gericht ontsluiten van wetenschappelijke data naar samenleving en industrie vanuit een betrouwbare infrastructuur. Het richt zich hierbij op de volgende aspecten: toegang tot kennis, het combineren van gegevens, en de koppeling van kennis aan potentiële concepten en producten. FAIR Data Infrastructure kent een drieledige aanpak:

- Het creëren van een wetenschappelijke databankinfrastructuur voor wetenschappelijke big data streams en repositories,
- Het uitvoeren en coördineren van onderzoeksprogramma's die zijn gericht op grootschalige gegevens, behandeling en analyse,
- En het faciliteren van maatschappelijke en economische waardecreatie.

Het business model is in essentie coöperatief (in Duitsland een Verein). Wetenschappelijke partners verenigen zich als producenten van uiteenlopende data, die via de coöperatie verrijkt wordt en geleverd aan industriële of maatschappelijke afnemers. Daarmee wordt FAIR Data Infrastructure als entiteit gefinancierd enerzijds uit de 'mangement fees' op transacties die tot stand worden gebracht, en anderzijds uit de valorisatie componenten in wetenschappelijke subsidies. De industrie betaalt voor de ontsluiting van de data, voor de analytics en het Data Science onderzoek (zie RU). Onderzoekspartners gebruiken deze vragen uit het veld om onderzoekssubsidies aan te vragen (casuïstiek, valorisatie).

Vanuit Nederland doen drie academische partijen mee, te weten 1) ASTRON (NWO-I), 2) Radboud Universiteit Nijmegen, het Institute for Computing & Information Science en 3) Universiteit Twente faculteit Electrotechniek/Wiskunde/Informatica; samen met Zeven Duitse partijen: 1) het Fritz Haber Institut der MP Gesellschaft Berlin (oudste Max Planck instituut), 2) Max Planck Computing & Data Facility, 3) Max Planck Institut für Polymer Forschung Mainz 4) Humboldt Universität zu Berlin, 5) Karlsruhe Institute of Technology (Helmholtz Gemeinschaft), 6) Forschungszentrum Juelich (Helmholtz Gemeinschaft), 7) Fraunhofer IWM Freiburg.

De inhoudelijke gebieden (pillars) zijn inmiddels (n.b.: het bijgaande explanatory document stamt nog uit de initiatief fase - inmiddels zijn aantal partijen en de inhoudelijke gebieden uitgebreid).

Pillar A. Computational materials science (NOMAD)

Pillar B. Experimental materials science

Pillar C. Biophysical and soft-matter simulations

Pillar D. Astrophysics and space-situational awareness LOFAR Space weather monitoring

Pillar E. User management, intellectual property rights, cyber security ... (horizontal)

b. Model ingetragener Verein (e.V.)

Deze samenwerking behoeft de oprichting van vereniging (in Duitsland; Vereinsatzung). Dit kan juridisch gezien alleen maar door de universiteit worden aangegaan (faculteit geen rechtspersoon).

Voor/tegen e.V.-model

Na een quickscan op het internet geeft de volgende pagina een goed en compact overzicht over het e.V. model: <http://www.vereinsknowhow.de/kurzinfos/leitfaden.htm#2>

Warum einen e.V. gründen?

Der eingetragene Verein (e.V.) zählt in Deutschland zu den häufigsten Gesellschaftsformen. Rund 600.000 eingetragene Vereine gibt es hierzulande. Fast ausnahmslos handelt es sich dabei um sogenannte Idealvereine, die also keine wirtschaftlichen Zwecke verfolgen.

Die Rechtsform des e.V. wird regelmäßig gewählt, wenn

- *sich eine größere Zahl von Personen zu einem nichtwirtschaftlichen Zweck zusammen schließt und*
- *Aufnahme und Ausscheiden von Mitgliedern unkompliziert von staten gehen sollen.*

Vorteile des e.V. sind:

- *Der Vorstand ist vor den Risiken einer vertraglichen Haftung (also den typischen wirtschaftlichen Risiken) geschützt.*
- *Die Mitglieder haften nicht für den Verein.*
- *Der e.V. ist eine juristische Person; er kann im eigenen Namen klagen und verklagt werden und ins Grundbuch eingetragen werden*
- *Der e.V. kann als Körperschaft gemeinnützig sein (das kann eine GbR z. B. nicht).*
- *Er hat eine rechtlich klar definierte Form mit gesetzlichen Regelungen nach innen und außen.*
- *Der e.V. ist eine grundsätzlich demokratische Organisationform mit gleichen Rechten und Pflichten für alle Mitglieder ("one man, one vote")*
- *Die Gründungskosten sind relativ niedrig.*
- *Es wird kein Mindestkapital benötigt (wie z.B. bei einer GmbH).*

Nachteile des e.V. sind:

- *Er kann in aller Regel keine wirtschaftlichen Zwecke (gewerbliche oder Erwerbszwecke) haben und darf sich nur nebenher und nachrangig wirtschaftlich betätigen.*
- *Die Gründung stellt bestimmte Anforderungen, wie Erstellung einer Satzung und Wahl des Vorstandes.*
- *Er benötigt zur Gründung mindestens 7 Mitglieder.*

Proces tot oprichting e.V. FAIR Data Infrastructure

- Carsten Baldauf (procescoördinator voor FAIR Data Infrastructure en verbonden aan fritz-haber-instituut (fhi), max-planck-gesellschaft, en wilhelm-ostwald-instituut (woi) fakultät für chemie und

mineralogie, universität Leipzig, over het proces tot oprichting:

FYI: These are roughly the steps that have to be taken to found an association in Germany (I am not a lawyer):

- *We need:*
  - *At least 7 founding members at the first assembly*
  - *Articles of the association (Vereinssatzung)*
  - *to write down minutes of the meeting*
- *At the founding assembly (with at least 7 members):*
  - *decision by vote to found the Verein*
  - *decision by vote on the Satzung*
  - *election of the Board, each member of the board individually*
  - *the articles have to be signed by the (at least) seven founding members*
  - *the minutes of the meeting have to be signed by the (at least) seven founding members*
- *Next steps:*
  - *Check for not-for-profit status with tax authority (Finanzamt) (ongoing)*
  - *Registration of the association (Eintragung ins Vereinsregister) by a lawyer*
  - *Additional documents to be prepared: Authorizations by the respective institutions*

- Op 7/9 jl. zijn leden bijeengewees om het proces in de oprichting van de vereniging in gang te zetten. Palstra en Kok waren hierbij aanwezig. In deze 'founding assembly' is men het volgende overeengekomen:

+ Er zijn 10 mogelijke leden waarvan 8 mogen tekenen (zonder UT). Het gaat dus nog door ook al moeten nog instemmingen gekregen worden.

+ De Satzung wordt nu besproken met kleine veranderingen: er wordt een verwijzing gemaakt naar Rules of Operation (vraag van UT omdat hierin onderzoekslijnen van EWI duidelijk staan).

+ Liability: is beperkt tot middelen van de vereniging; lange discussie wordt reputatieschade en financiële schade meegenomen.

+ Er wordt een bestuur gekozen (minimaal 3 leden):

Scheffler wordt gekozen tot voorzitter bestuur tot instelling vereniging.

NL staatsdelegatie: de Vos and Heskes.

DE staatsdelegatie: Draxl en Woehl

CFO: kassenwart: Woehl.

+ The Rules of Operation worden door het bestuur verder uitgewerkt door het commissie met raadpleging van alle leden. Commissie Kok, Boonstra, Julich, KIT, Emiliano.

Kuratorium: 1 industrie en 1 universiteit.

Scientific advisory board: suggesties naar Scheffler.

+ Betragsordnung: membership 50K maar dit kan ook eventueel minder indien afspraak met executive board met dan in-kind bijdrage; 50 kE wordt gezien als doelstelling voor nu en dit moet nog worden gedragen door een financieel plan.

+ De vereniging doet niet zelf wetenschap maar stimuleert de doelstelling.

- Goed om te weten: De ondertekening van de Satzung heeft op zichzelf nog geen rechtsgeldigheid voor de aanvraag van de Verein bij het Amtsgericht. Bepalend zijn de authorizations, oftewel personal letters. Aan het Amtsgericht moet worden aangeleverd; de minutes van de bijeenkomst, de tekst van de Vereinsatzung, én de authorization door elk lid afzonderlijk. Het hele proces mag niet meer dan 8 weken duren. Dit betekent dat uiterlijk 14/9 as. de authorization aan Scheffler (die het inbrengt bij Amtsgericht) moeten worden toegestuurd. Dan kan het Amtsgericht eind oktober, begin november de oprichting van de Verein afkondigen.

- De 'founding members' worden in de vereniging 'Ordentliche Mitglieder'. Als de UT besluit eerst het traject met de UR te volgen en in november (i.a.v. advies UR) pas lid te worden, wordt de UT ook 'Ordentliche Mitglied'. Daarin zit dus geen verschil. Wel is er een verschil dat de Gründungsleden (of founding partners) vanaf de start deel uitmaken van de Vorstand/bestuur. Wil de UT hierin alsnog zitting krijgen, behoeft dat dus een besluit van de Vorstand.

- Zo ook: Palstra zou worden gevraagd om voor Nederland zitting te nemen in de Adviesraad, het Kuratorium van de ingetragener Verein. Ook dit kan dus pas later en na besluit van de Vorstand worden geïmplementeerd.

Proces tot opzeggen lidmaatschap

Uit de Vereinssatzung par 3.5:

Jedes Mitglied kann die Mitgliedschaft ohne Einhaltung einer Frist durch schriftliche Erklärung (Brief) an den Vorstand kündigen.

Uit de 'eingetragener Verein' stappen heeft geen consequenties en kan ten alle tijde. De enige implicatie van het verlaten kan zijn dat de fee nog voor de maand volledig betaald moet worden.

Andersom: Het bestuur van de vereniging kan leden die schade berokkenen of die fee niet betalen uit de vereniging plaatsen. Hiermee wordt de doelstelling en integriteit van de vereniging bewaakt.

c. UT inzet in samenwerking, c.q. vereniging

De universiteit is als rechtspersoon verbonden aan de vereniging. De faculteit is voor de universiteit verantwoordelijk voor de organisatorische, inhoudelijke, en financiële invulling van de samenwerking met de partners in de vereniging.

Het membership bedraagt 50K€ p/j. Als Vorstand akkoord is, zou dit ook in-kind kunnen.

Naar de geest van de Satzung concludeer ik (Bouwens): De vereniging krijgt niet het zeggenschap over data gegevens of over dataanalyse van onderzoek. De samenwerking is ook niet exclusief, m.a.w. de onderzoekers van EWI en van de UT in zijn geheel zijn niet gebonden aan de samenwerking in FAIR Data Infrastructure en zijn vrij om data en dataanalyses elders te plaatsen en uit te voeren. Wel is de faculteit gebonden om de intentie en doelstelling van de vereniging na te streven. Als de faculteit hierin nalatig is, kan formeel de universiteit hierop worden aangesproken. De consequentie kan zijn dat lidmaatschap wordt ontnomen. Ook hier geldt andersom dat hiermee doelstelling en integriteit van de vereniging wordt bewaakt.

d. Reactie TUD en TU/e

Het voorstel is op 13 juli jl. ook besproken in de Bestuurscommissie 4TU.Oz met als gasten Alexander Brink (FAIR Data Infrastructure) en Karel Luijben (als Nationaal Coördinator Open Science). Uit de notulen:

Brink heeft de totstandkoming van het initiatief FAIR Data Infrastructure toegelicht. Luijben heeft de ontwikkelingen omtrent GO FAIR en de European Open Science Cloud (EOSC) toegelicht. GO FAIR is een internationaal initiatief om te zorgen dat met machine readable data interoperabel worden tussen verschillende disciplines; de EOSC verbindt trusted repositories in Europa. Omdat Endeavour gericht is op een beperkte set van disciplines, zou het wellicht een 'implementation note' binnen GO FAIR kunnen zijn. Dit wordt verkend. Resultaat van bespreking in 4TU.Oz: als 4TU geen besluit over nemen, het is aan de instellingen zelf om te beslissen of ze wel of niet willen aanhaken. De eerste reacties van Eindhoven en Wageningen zijn vrij aarzelend; Twente is enthousiast, Delft zit daar tussenin. De belangrijkste vragen betreffen de aansluiting van dit initiatief op bredere ontwikkelingen, en behoefte onder wetenschappers in de vakgebieden waarvoor dit interessant kan zijn.

In de 4TU.Oz bijeenkomst op 29/8 informeerde Baaijens naar stavaza rond Endeavour. Hij leek op zoek naar informatie en na afloop bleek dat ondersteuner ook van niets wist. Van der Hagen bevestigde dat TUD inzette op aansluiting bij EU. Mol gaf aan dat Endeavour voor WUR geen issue was.

e. Afstemming met UR

Het CvB dient een besluit te nemen of de UR in deze adviesrecht hoeft te worden verleend.

- De UR hoeft geen adviesrecht te worden verleend als wordt geconstateerd dat het hier een samenwerking betreft die weliswaar in formele zin door de universiteit wordt aangegeaan, maar in feitelijke zin door de faculteit EWI wordt gedragen. Een samenwerking die aangegeaan wordt door één faculteit en die een fee/lidmaatschap van 50 k€ p/j betreft, behoeft geen afstemming met de UR.

- De UR wordt wel adviesrecht verleend als het volgende wordt geconstateerd:

Ons UR-reglement heeft in artikel 12 (adviesrecht) een paar mogelijke aanknopingspunten inzake het voorliggende dossier oprichten private rechtspersoon naar Duits recht:

Het CvB vraagt de UR advies over elk voorgenomen besluit inzake:

B. aangaan van voor de UT belangrijke duurzame samenwerking met andere instellingen, daaronder begrepen allerlei rechtsvormen;

I. Beleid, alsmede majeure wijzigingen daarvan, met betrekking tot het oprichten van privaatrechtelijke rechtsvormen, met het oogmerk zeggenschap over onderwijs en onderzoek of substantiële delen daarvan over te dragen.

Het gestelde onder I. hoeft niet aan de orde te zijn omdat er geen oogmerk aanwezig is om zeggenschap over i.c. onderzoek over te dragen.

Het gestelde onder B. is in de casus wel aan de orde. We werken hier samen met een aantal andere WHW-instellingen en andere rechtspersonen uit het buitenland. De samenwerking is duurzaam. De belangrijkheid blijkt uit het feit dat de UT (tegen de normale gedragslijn in) bereid is om voor deze onderzoekssamenwerking lid te worden van een privaatrechtelijke vereniging naar Duits recht. Formeel verbindt de UT zich hier in geheel. Normaliter kiest de UT bij onderzoek voor samenwerkingsvormen die de WHW kent of aangaan een "gewone" samenwerkingsovereenkomst.

f. Proces en tijdsplan

Proces en tijdsplan zijn afhankelijk van besluit wel/niet deel te nemen aan e.V. FAIR Data Infrastructure, en wel/niet adviesrecht te verlenen aan UR. Belangrijke data om hierbij in acht te nemen (kunnen) zijn:

- 14/9 deadline voor sturen van authorization aan Scheffler
- UR vergadering in oktober en cyclus daar naartoe (af te stemmen met UR/Wormeester).

---

3. ADVIES VAN DE DIENSTEN:

Afzender: S&B/AZ

Inhoud advies:

Ad a. Doelstelling en invulling

Aandachtspunten bij FAIR Data Infrastructure:

- Het financiële en organisatorische kader moet nog nader worden ingevuld. De eerste stap zal zijn om een bureau bij elkaar te brengen die het initiatief opstart, de kosten voor de opstart zijn ongeveer 300 k€. Als tweede stap moeten voorstellen voor Europese digital transformation calls gedaan worden. En dan moet een verdere begroting gemaakt worden.
- Verder is de aansluiting bij onze onderzoekssterktes cruciaal. Ook andere onderzoeksthema's die voor UT van belang zijn, zouden als 'pillar' in FAIR Data Infrastructure een plek moeten krijgen.
- Ook wordt vooralsnog bij de ontwikkeling van FAIR Data Infrastructure een vrij pragmatische, top-down benadering gehanteerd. Het is voor het vervolg primair van belang om onze wetenschappers betrokken te krijgen en de inbedding in workflow/onderzoekproces te accommoderen.

Ad b. Model ingetragener Verein (e.V.)

Technische argumenten om hiermee akkoord te gaan:

- RU en NWO-I zijn akkoord met deze constructie. In het geval van participatie van NWI /RU: de rechtspersoon is de Radboud Universiteit. Omdat de faculteit geen statutaire eenheid is, wordt Tom Heskes van NWI gemandateerd door CvB Vz Wigboldus. De faculteit NWI van Lutgarde Buydens is organisatorisch coördinator en inhoudelijk trekker. Dit kan m.m. ook gelden voor EWI en de UT.
- Dat de samenwerking met de UT over de band van EWI loopt, blijkt uit (toevoeging van) data-analyse als pijler in de Vereinssatzung en in de Rules of Operation.
- Als de samenwerking succesvol blijkt en de vereniging effectief in de werving van subsidiemiddelen dan is deelname van UT onderzoekers van andere faculteiten (denk m.n. aan TNW) mogelijk zonder aanpassing van de statuten van de vereniging.

In gesprek met Baldauf benadrukte hij dat het nu lijkt alsof de Duitse kant de overhand heeft of misschien de wil op wil leggen. Maar de vereniging wordt in Duistland opgericht en dus moet ze voldoen aan de Duitse regels. De Vereinsatzung is dan ook heel strak en bevat weinig toelichting. Om deze reden heeft de juridisch adviseur alle toelichting uit de Vereinsatzung gehaald en in de Rules of Operation geplaatst.

Ook gaf hij aan dat de deelnemers aan de vereniging niet individueel de verantwoording dragen voor het geheel. Het doel, de organisatie, en de werking van de vereniging worden democratisch vastgesteld en als één lid zich niet meer prettig voelt in de samenwerking dan is stap 1 om de regeling in overleg met de anderen aan te passen, en dan moet pas stap 2 zijn om de vereniging eventueel te verlaten.

Ad c. UT inzet in samenwerking, c.q. vereniging

Tegenover aandachtspunten (zie ad a.) staan diverse positieve punten:

- Voor wetenschapper en onderzoek kan een hands-on infrastructuur met een analytics layer van grote waarde zijn. Het stimuleert samenwerking, faciliteert onderzoek, en bevordert innovatie. De meerwaarde zit vooral in toevoeging van dataanalytics (focus bijdrage EWI). Er zijn genoeg datacenters *an sich*.
- FAIR Data Infrastructure is een samenwerking met voor de UT belangrijke instituten: ASTRON (NWO-I), Radboud Universiteit Nijmegen, Fritz Haber Institut der MP Gesellschaft Berlin, Max Planck Computing & Data Facility, Max Planck Institut für Polymer Forschung Mainz, Humboldt Universität zu Berlin, Karlsruhe Institute of Technology (Helmholtz Gemeinschaft), Forschungszentrum Juelich (Helmholtz Gemeinschaft), Fraunhofer IWM Freiburg.
- Waar TUD voor datarepositories aansluiting zoekt in Europese initiatieven, daar is het voor UT juist positief om naast de EU programma's, c.q. samenwerkingen een alternatief te hebben wat een aanvulling hier op betekent. FAIR Data Infrastructure is niet inclusief en aansluiting bij andere repositories, zoals bijv. de EU initiatieven (die nog i.o. zijn) maar ook bv. het 4TU.Datacentrum, blijft mogelijk. De deelname aan FAIR Data Infrastructure is een verbreding van opties van UT met een initiatief waar zeggenschap en organisatie directer en minder complex lijkt dan bij de initiatieven die in EU verband worden opgesteld.
- Het idee om data repositories met elkaar te verbinden voor gebruik door zowel wetenschap als industrie zien we ook in NL, bijv. in het medische gebied, HealthRI en DCVA.
- En tot slot, de participatie van de UT in deze NL-D samenwerking bevestigt de positionering van de UT als innovatie en technolgie hub tussen NL en D

Ad d. Reactie TUD en TU/e

Heb geprobeerd bij TU/e nader te informeren (Bouwens), maar is niet gelukt. De indruk is dat oorspronkelijk Endeavour te weinig past in E'hovense model, maar dat Baaijens nu bij verder uitwerking wel weer nieuwsgierig wordt.

TUD volgt in deze het advies van Karel Luyben en sluit aan bij Europese ontwikkelingen. Dit maakt het voor UT strategisch juist weer meer ineteressant om aan FAIR Data Infrastructure in te passen omdat het opties verbreed en openhoudt.

Het niet aanwezig zijn van de andere TU's in FAIR Data Infrastructure bevestigt het profiel en positie van de UT als schakel tussen D en NL.

Ad e. Afstemming met UR

Gezien de bijzonde constructie, waarbij samenwerking in de vorm van vereniging wordt aangegaan, en waarbij dus afgeweken wordt van de voor de NL situatie gebruikelijke vormen van samenwerking, adviseren S&B en AZ om deelname aan e.V FAIR Data Infrastructure voor advies voor te leggen aan de UniversiteitsRaad.

Voordat in de media over de samenwerking melding wordt gemaakt, zou UR/ Wormeester over deze samenwerking en over het bijzondere karakter geïnformeerd moeten worden. Met UR/Wormeester moet verdere procedure worden afgestemd.

In het verleden zijn vaker overeenkomsten getekend met daarbij het nadrukkelijke voorbehoud van een positief besluit/advies van de medezeggenschap.

Advies

S&B adviseert positief over deelname aan FAIR Data Infrastructure samenwerking en over het verlenen van adviesrecht aan UR.

4. GEVOLGEN VOOR DE LOPENDE EN TOEKOMSTIGE INSTELLINGSBEGROTINGEN:**Bedrag:****T.I.v. Budget (OFI-nr):****5. EERDER BEHANDELD IN CvB:**

Naam gremium/Datum behandeling CvB, 4 september 2018

Naam agendapunt/Conclusie toen: MoU Endeavour

Het College van Bestuur besluit de ondertekening van Memorandum of Understanding concerning the Endeavour Collaboration aan te houden.

(Besluit 5) – publiceren website: ja / **nee**

Het college bespreekt de overwegingen om de MoU op instellingsniveau te ondertekenen. Andere partners ondertekenen niet op instellingsniveau, maar op faculteitsniveau. Het college opteert voor het uitspreken van haar commitment aan de overeenkomst die wordt gesloten op faculteitsniveau door EWI.

Het CvB besluit om met de Radbouduniversiteit Nijmegen in overleg te treden, en de MoU op faculteitsniveau te laten opstellen. Palstra zal dit nader bespreken met Kok.

6. EERDER BEHANDELD IN UCB / UCO / CCI: N.V.T.

Naam gremium/Datum behandeling:

Naam agendapunt/Conclusie toen:

7. VERVOLGBESPREKINGEN: [LET OP: AANBIEDINGSFORMULIEREN BIJVOEGEN!]**Naam gremium:****Datum behandeling:** CvB-D

.....

 CvB-WD

.....

 SB

.....

 UR

..... [ter instemming of ter bespreking of ter informatie]

 RvT

..... [ter akkoord of ter bespreking of ter informatie]

8. IN- EN EXTERNE COMMUNICATIE:

Mogelijk in te vullen met ondersteuning M&C (interne communicatie) dan wel woordvoerder CvB (externe communicatie). Interne communicatie gaat altijd voor externe communicatie.

Betrokken doelgroepen: Top management UT: Decanen / WD's / DBV's / Directeuren Concerndirecties en Service Centers Medewerkers UT WP ..... OBP..... Studenten BSc / MSc / PhD Externe partijen: .....

Kruis aan	Communicatiekanaal	Verantwoordelijk	deadline
X	Terugkoppeling vanuit Post CvB in eigen eenheid	Directeur (dienst, SSC en faculteiten)	Zsm na post-CvB
	Opnemen in rubriek Uit het CvB in UT Nieuwsmail	Woordvoerder CvB	Maandelijks

	Opnemen als aparte rubriek UT Nieuwsmail via staff-news@utwente.nl / Student News* via a.degraaf@utwente.nl		
	Opnemen in facultaire nieuwsmails indien niet in UT nieuwsmail		
	Plaatsen op Homepage UT voor externe doelgroepen		
	Plaatsen op Medewerkersportal / Studentportal* voor interne doelgroepen		
	Brief/Mailing* met de CvB beslissing aan de voor implementatie verantwoordelijke manager(s)		
	Brief aan externe partijen		
	Mededelen aan UT Nieuws (= externe communicatie)	Woordvoerder CvB	
	Persbericht voor brede externe communicatie		
	Overig:		
	Terugkoppeling uitgevoerde communicatie en effecten naar het CvB	Betrokken concerndirectie, auteur	

*Doorstrepen wat niet van toepassing is

*****

BIJGEVOEGDE STUKKEN:
- WORDEN NAGESTUURD

Satzung des FAIR Data Infrastructure for Physics, Chemistry, Materials Science, and Astronomy e.V.

§ 1 Name, Sitz

1.1

Der Verein führt den Namen „FAIR Data Infrastructure for Physics, Chemistry, Materials Science, and Astronomy“. Er soll in das Vereinsregister eingetragen werden. Nach der Eintragung lautet der Name „FAIR Data Infrastructure for Physics, Chemistry, Materials Science, and Astronomy e.V.“.

1.2

Der Verein hat seinen Sitz in Berlin.

§ 2 Vereinszweck

2.1

Zweck des Vereins ist die Förderung von Wissenschaft und Forschung, insbesondere im Bereich der theoretischen rechnergestützten und experimentellen Materialwissenschaften, der rechnergestützten Biophysik und der Astrophysik durch den Aufbau und den Erhalt einer Infrastruktur zur Sammlung, Aufbereitung, Analyse und Bereitstellung wissenschaftlicher Daten.

2.2

Der Zweck des Vereins wird insbesondere durch folgende Maßnahmen umgesetzt:

- a) Aufbau einer internationalen Infrastruktur der wissenschaftlichen Daten nach wissenschaftlichen Prinzipien;
- b) Unterstützung und Ermöglichung des Austauschs, der Analyse und der wechselseitigen Nutzung wissenschaftlicher Daten;
- c) Aufbewahrung von Forschungsdaten und Erstellen, Weiterentwicklung und Unterhalt von Metadaten sowie Erstellen von normierten Daten;
- d) Aufbau und Erhaltung einer Infrastruktur, die die Daten für Wissenschaft, Forschung und Entwicklung zum Wohle der Gesellschaft auf einfache Weise verfügbar macht.

2.3

Der Verein verfolgt hierbei ausschließlich und unmittelbar gemeinnützige Zwecke im Sinne des Abschnitts „Steuerbegünstigte Zwecke“ der Abgabenordnung. Mittel des Vereins dürfen nur für satzungsgemäße Zwecke verwendet werden. Der Verein ist selbstlos tätig. Der Verein verfolgt nicht eigenwirtschaftliche Zwecke.

§ 3 Mitglieder

3.1

Ordentliche Mitglieder des Vereins können natürliche und juristische Personen werden. Jedes ordentliche Mitglied im Verein hat genau eine Stimme. Vertreter einer juristischen Person bei der ordentlichen Mitgliederversammlung sollen nach Möglichkeit Wissenschaftler oder Wissenschaftlerinnen sein.

3.2

Fördernde Mitglieder sind natürliche oder juristische Personen des öffentlichen und privaten Rechts, handelsrechtlich organisierte Unternehmen oder Gesellschaften des bürgerlichen Rechts, die mit einem Förderbeitrag den Verein unterstützen. Fördernde Mitglieder können an Mitgliederversammlungen teilnehmen, haben aber kein Stimmrecht.

3.3

Über die Aufnahme eines Mitglieds entscheidet der Vorstand (§8) nach freiem Ermessen. Mit der Aufnahme erkennt das Mitglied die Satzung des Vereins und sonstige Vereinsordnungen an. Ein Anspruch auf Mitgliedschaft besteht nicht.

3.4

Für die ordentliche Mitgliedschaft einer Forschungseinrichtung benennt diese einen Repräsentanten der Forschungseinrichtung. In der Mitgliederversammlung nimmt eine Forschungseinrichtung als Mitglied mit einer Stimme teil.

3.5

Jedes Mitglied kann die Mitgliedschaft ohne Einhaltung einer Frist durch schriftliche Erklärung (Brief) an den Vorstand kündigen.

3.6

Mitglieder können aus dem Verein ausgeschlossen werden, wenn ein wichtiger Grund vorliegt, aufgrund dessen die Fortführung der Mitgliedschaft für den Verein oder seine Mitglieder unzumutbar ist. Als wichtiger Grund gelten insbesondere Handlungen eines Mitglieds, die den Verein wesentlich schädigen. Mitglieder, die ihren jährlichen Mitgliedsbeitrag länger als sechs Monate nach Vorlage der Rechnung nicht zahlen, verlieren ihr Stimmrecht und können ebenfalls ausgeschlossen werden. Über den Ausschluss entscheidet der Vorstand nach schriftlicher oder mündlicher Anhörung des Mitglieds. Gegen den Beschluss kann das Mitglied binnen einer Frist von einem Monat ab Zugang des Ausschließungsbeschlusses Berufung an die Mitgliederversammlung einlegen. Die Mitgliederversammlung entscheidet mit einfacher Mehrheit. Das betroffene Mitglied hat hierbei kein Stimmrecht.

§ 4 Organe des Vereins

Organe des Vereins sind

- die Mitgliederversammlung (§ 5);
- die Staatsdelegationen (§ 9);

- der Vorstand (§ 8);
- der/die Kassenwart/in (§ 14.5) als ein Mitglied des Vorstands.

§ 5 Mitgliederversammlung

5.1

Die ordentliche Mitgliederversammlung wird jährlich von dem/der Vorstandsvorsitzenden schriftlich einberufen. Die Einladung mit der Tagesordnung soll den Mitgliedern spätestens drei Wochen vor der Versammlung zugehen.

5.2

Der Vorstand hat unverzüglich eine außerordentliche Mitgliederversammlung einzuberufen, wenn es das Interesse des Vereins erfordert oder wenn die Einberufung unter Benennung des Einberufungsgrundes und eines abstimmungsfähigen Antrags durch mindestens ein Drittel der Mitglieder oder eine der Staatsdelegationen schriftlich beantragt wird.

5.3

Die Mitgliederversammlung wird von dem/der Vorstandsvorsitzenden geleitet, bei Abwesenheit durch den/die Stellvertreter/Stellvertreterin, hilfsweise durch ein vom Vorstand bestimmtes Vorstandsmitglied. Die Mitgliederversammlung tagt nicht öffentlich. Sie kann durch Beschluss Gäste zulassen.

5.4

Die Mitgliederversammlung wird als Versammlung geführt. Videozuschaltung und Videokonferenzen sind statthaft.

5.5

Die Mitgliederversammlung hat insbesondere folgende Aufgaben:

- a) Sie informiert sich über Inhalt und Wirkung der getroffenen Maßnahmen und berät über die zu ergreifenden Maßnahmen.
- b) Sie beschließt über den vom Vorstand zu erstattenden Jahresbericht einschließlich Kassenbericht und Bericht des/der Kassenwarts/Kassenwartin.
- c) Sie beschließt über die Entlastung des Vorstands.
- d) Sie wählt den/die Vorstandsvorsitzenden/Vorstandsvorsitzende und die anderen Vorstandsmitglieder, inklusive des/der Kassenwarts/Kassenwartin.
- e) Sie beschließt über den Haushaltsplan für das kommende Geschäftsjahr.
- f) Sie legt die Mitgliedsbeiträge fest.
- g) Sie entscheidet über Satzungsänderungen.

- h) Sie hat zusätzlich die Aufgaben, die ihr durch Satzung oder Gesetz zugewiesen sind.
- i) Sie beschließt eine externe Geschäftsordnung („rules of operations“), welche die Ziele des Vereins definiert und die Arbeit des Vorstands regelt.

§ 6 Stimmrecht und Beschlussfähigkeit

6.1

Jedes stimmberechtigte Mitglied hat eine Stimme. Ein Mitglied kann einen Vertreter/ Vertreterin für die Teilnahme an der Mitgliederversammlung bestimmen. Die Vertretung ist durch das Mitglied mindestens eine Woche vor der Mitgliederversammlung beim Vorstand schriftlich anzukündigen. Der/die Vertreter/Vertreterin des Mitglieds handelt uneingeschränkt mit vollem Stimmrecht.

6.2

Die Mitgliederversammlung fasst ihre Beschlüsse mit einfacher Mehrheit der anwesenden und per Videozuschaltung oder -konferenz verbundenen Mitglieder. Zu den Tagesordnungspunkten ist die schriftliche Stimmabgabe zulässig. Die Stimme muss zu Beginn der Sitzung abgegeben sein. Jede ordnungsgemäß einberufene Mitgliederversammlung ist beschlussfähig. Bei Stimmgleichheit gilt der gestellte Antrag als abgelehnt. Enthaltungen werden nicht berücksichtigt.

6.3

Für Satzungsänderungen ist eine Zweidrittelmehrheit der abgegebenen Stimmen auf der ordnungsgemäß einberufenen Mitgliederversammlung erforderlich.

§ 7 Beschlüsse

7.1

Der Verein entscheidet über seine Angelegenheiten durch Beschluss auf der ordnungsgemäß einberufenen Mitgliederversammlung oder im schriftlichen Verfahren nach Abs. 7.3.

7.2

Über die Beschlüsse der Mitgliederversammlung ist ein Protokoll aufzunehmen, das vom Vorsitzenden der Mitgliederversammlung zu unterzeichnen und den Mitgliedern zuzuleiten ist.

7.3

Beschlüsse im schriftlichen Verfahren werden vom Vorstand formuliert und mit einer Frist von drei Wochen versehen, bis zu deren Ablauf die Stimmen bei der Geschäftsstelle des Vereins eingegangen sein müssen. Beschlüsse im schriftlichen Verfahren werden den Mitgliedern alsbald mitgeteilt und in das Protokoll der nächsten Sitzung der Mitgliederversammlung aufgenommen.

7.4

Bei Personalwahlen ist gewählt, wer mehr als die Hälfte der abgegebenen gültigen Stimmen (ohne Enthaltungen) erhalten hat. Hat niemand mehr als die Hälfte der abgegebenen gültigen Stimmen (ohne Enthaltungen) erhalten, so findet zwischen den beiden Kandidaten/ Kandidatinnen, die die meisten Stimmen erhalten haben, eine Stichwahl statt. Gewählt ist dann

derjenige/ diejenige, der/die die meisten Stimmen erhalten hat. Bei gleicher Stimmenzahl entscheidet das vom Versammlungsleiter/von der Versammlungsleiterin zu ziehende Los.

§ 8 Vorstand

8.1

Der Vorstand wird von der Mitgliederversammlung gewählt und soll aus nicht mehr als zehn Mitgliedern bestehen. Die Vorstandsmitglieder sollen die geografische Verteilung der Vereinsmitgliedschaft widerspiegeln. Für die Wahl von Vorstandsmitgliedern mit Ausnahme des/der Vorstandsvorsitzenden haben deshalb die Staatsdelegationen ein Vorschlagsrecht. Die Wiederwahl ist zulässig.

8.2

Der/Die Vorstandsvorsitzende wird durch die Mitgliederversammlung aus dem Kreis der ordentlichen Mitglieder gewählt (vergl. §7.4).

8.3

Der Vorstand bestimmt ein Mitglied des Vorstandes zum/zur Stellvertretenden Vorsitzenden und schlägt ein Mitglied des Vorstandes als Kassenwart/Kassenwartin zur Wahl durch die Vereinsmitglieder vor.

8.4

Das Amt eines Vorstandsmitglieds endet mit dem Ende der ordentlichen Mitgliederversammlung im drittnächsten Kalenderjahr nach der Übernahme des Amtes. Das Vorstandsmitglied bleibt im Amt, bis eine Neuwahl erfolgt. Scheidet der/die Vorstandsvorsitzende während der Amtsperiode aus, wählt eine außerordentliche Mitgliederversammlung einen/eine neuen/neue Vorstandsvorsitzenden/Vorstandsvorsitzende. Scheidet ein Vorstandsmitglied aus, das von einer Staatsdelegation vorgeschlagen wurde, so bestimmt diese Staatsdelegation schriftlich gegenüber dem Vorstand ein neues Vorstandsmitglied für die verbleibende Amtszeit.

8.5

Der Vorstand führt die laufenden Geschäfte des Vereins. Hierbei hat er die Beschlüsse der Mitgliederversammlung zu beachten.

8.6

Dem/Der Kassenwart/Kassenwartin obliegt die wirtschaftliche Führung des Vereins, die Aufstellung und der Vollzug des Haushaltsplans. Der/Die Kassenwart/Kassenwartin verfügt über Ausgaben im Rahmen des genehmigten Haushaltsplans selbständig, es sei denn, der Vorstand behält sich im Einzelfall seine Zustimmung vor.

§ 9 Staatsdelegation

9.1

Alle Mitglieder eines Staates bilden eine Staatsdelegation. Hierbei ist ein Staat gemäß den Vorgaben der UNO definiert.

9.2

Die Staatsdelegationen dienen der Koordinierung der Interessen unter den Mitgliedern aus den jeweiligen Staaten.

9.3

Übernationale Verbände erhalten, als ordentliche Mitglieder, eine Stimme in der Mitgliederversammlung und beteiligen sich an einer Staatsdelegation ihre Wahl, vorzugsweise an der Staatsdelegation des Landes ihres Hauptsitzes.

§ 10 Kuratorium

10.1

Der Vorstand kann ein Kuratorium aus international ausgewiesenen Persönlichkeiten aus Wissenschaft, Wirtschaft, Politik und Gesellschaft bestimmen.

10.2

Das Kuratorium berät den Vorstand und die Mitgliederversammlung zu aktuellen Entwicklungen und zukünftigen Vorhaben.

10.3

Der Vorstand kann Treffen mit dem Kuratorium veranstalten und deren verhältnismäßige Kosten mit Haushaltsmitteln abdecken.

§ 11 Wissenschaftlich-technischer Beirat

11.1

Der Vorstand kann einen wissenschaftlich-technischen Beirat aus international ausgewiesenen Experten/Expertinnen bestimmen.

11.2

Der Beirat berät den Vorstand und die Mitgliederversammlung zu aktuellen Entwicklungen und zukünftigen Vorhaben.

11.3

Der Vorstand kann Treffen mit dem Beirat veranstalten und deren verhältnismäßige Kosten mit Haushaltsmitteln abdecken.

§ 12 Mitgliedsbeiträge

12.1

Für die Art und Höhe der jährlichen Mitgliedsbeiträge ist die jeweils gültige Beitragsordnung maßgebend, die von der Mitgliederversammlung beschlossen wird.

12.2

Mitgliedsbeiträge sind Jahresbeiträge und werden auch bei unterjährigem Austritt oder Eintritt stets für das ganze Kalenderjahr in Rechnung gestellt. Die Beiträge sind im Januar eines jeden Kalenderjahres fällig, bei Neubeitritt einen Monat nach dem Beitritt.

§ 13 Geschäftsstelle

13.1

Zur administrativen Umsetzung des Vereinszwecks wird eine Geschäftsstelle eingerichtet.

13.2

Der Vorstand kann für die Geschäftsstelle und für andere Aufgaben im Rahmen eines verabschiedeten Haushaltsplans Mitarbeiter/Mitarbeiterinnen einstellen, z.B. einen/eine Sekretär/Sekretärin und technisches und wissenschaftliches Personal.

13.3

Die Geschäftsstelle ermittelt den voraussichtlichen jährlichen Finanzbedarf jeweils für das kommende Geschäftsjahr. Der Haushaltsplan muss von der Mitgliederversammlung beschlossen werden.

§ 14 Mittelverwendung

14.1

Mittel der Vereins dürfen nur für die satzungsmäßigen Zwecke verwendet werden. Es darf keine Person durch Ausgaben, die dem Zweck des Vereins fremd sind, oder durch unverhältnismäßig hohe Vergütungen begünstigt werden. Ausscheidende Mitglieder haben keinen Anspruch auf das Vereinsvermögen.

14.2

Die Mitglieder oder die Vertreter von Mitgliedern erhalten keine Zuwendungen aus Mitteln des Vereins, es sei denn, die Mitgliederversammlung hat dafür im Rahmen des Abs. 1 einen entsprechenden Beschluss z.B. zur Tätigkeitsvergütung (Vergütung für Arbeits- oder Zeitaufwand) gefasst.

14.3

Der Vorstand ist grundsätzlich ehrenamtlich tätig. Vorstandsmitglieder können für die Vorstandstätigkeit eine von der Mitgliederversammlung festzusetzende pauschale Tätigkeitsvergütung von bis zu EUR 1.000,00 im Jahr erhalten.

14.4

Der Verein bestreitet aus den ihm zur Verfügung stehenden Mitteln die für die Erreichung der Vereinszwecke (§ 2) erforderlichen Ausgaben.

14.5

Nach Ablauf des Geschäftsjahres ist über die Verwendung der Mittel Rechnung zu legen, spätestens jedoch bis zum 30. Juni des Folgejahres.

§ 15 Auflösung

15.1

Zur Auflösung des Vereins ist die Zustimmung von 3/4 aller anwesenden Mitglieder einer ordnungsgemäß einberufenen Mitgliederversammlung erforderlich. Der Verein kann mit einer Frist von einem halben Jahr zum Ende des Kalenderjahres aufgelöst werden.

15.2

Bei Auflösung des Vereins fällt das Vermögen des Vereins an eine juristische Person des öffentlichen Rechtes oder an eine andere steuerbegünstigte Körperschaft zwecks Verwendung zur Förderung der Wissenschaft und Grundlagenforschung.

15.3

Als Liquidatoren werden die vertretungsberechtigten Vorstandsmitglieder bestimmt, es sei denn, die Mitgliederversammlung beschließt etwas anderes.

§ 16 Sonstiges

16.1

Der Verein haftet nur mit dem Vereinsvermögen. Eine Haftung einzelner Mitglieder des Vereins oder des Vorstands aufgrund ihrer Vereins- oder Vorstandszugehörigkeit ist ausgeschlossen, soweit dem nicht zwingend gesetzliche Vorschriften entgegenstehen.

16.2

Für die Schriftform genügt die Textform (z.B. E-Mail) soweit nicht ausdrücklich eine Erklärung per Brief vorgeschrieben ist.

§ 17 Inkrafttreten

Die Satzung wurde durch die Mitgliederversammlung am 7. September 2018 beschlossen und trat damit in Kraft.

.....
Matthias Scheffler
Vorsitzender/Versammlungsleiter

.....
Marco de Vos
Protokollführer/Protokollführerin

DRAFT of Rules of Operation (Geschäftsordnung) of the FAIR Data Infrastructure for Physics, Chemistry, Materials Science and Astronomy e.V. (short: FAIR e.V.)

1. Aims of FAIR e.V.

The FAIR e.V. is a result of activities of the NOMAD Centre of Excellence (<https://nomad-coe.eu>) and the Netherlands Institute for Radioastronomy ASTRON (<https://www.astron.nl>); it was shaped by the Netherlands-Germany Endeavour project, which started in August 2017. FAIR e.V. aims at establishing, maintaining, and advancing data infrastructures and promoting data-driven sciences for basic science and engineering. The goals will be reached by

- the installation and maintenance of a worldwide data repository infrastructure to store scientific data and making them available to science and engineering to solve pressing challenges of science and society, and
- the development of sophisticated metadata and search algorithms, an encyclopedia, as well as (big) data analytics by method from artificial intelligence.

Specifically, the goals of FAIR e.V. are sketched as follows:

- Common denominator of the organization are the NOMAD¹ and FAIR² principles that data should be Findable, Accessible, Interoperable, and Reusable.
- FAIR e.V. strongly supports the sharing of scientific data in order to advance research in science and engineering, but also serves the prevention of scientific misconduct.
- FAIR e.V. will be hosting raw data (also defining/maintaining metadata) and normalized data, such that data from different studies can be compared and used for other purposes than those initially intended, when the data were created. They should be usable for data analytics & mining / artificial intelligence.
- The initiative collects the resources, develops the methods, and provides the hard- and software infrastructure required to collect, share, normalize, and analyze scientific data according to FAIR principles.
- FAIR e.V. members are typically institutions, that support the aims of the initiative financially or by in-kind contributions, e.g. by dedicating human resources.
- FAIR e.V. will reach out to and collaborate with other data repositories and data-analytics activities.
- FAIR e.V. and its members will seek funding from national, European, and international research agencies and industry to sustain and to extend the infrastructure of FAIR e.V.

The governance of the organization shall be based on an equal representation of the participating countries, as described in the articles. In addition, the assembly elects the chairperson. The chairperson, in consultation with the whole board, suggests a treasurer (Kassenprüfer) who is then elected by the members' assembly.

---

¹ <https://arxiv.org/abs/1805.05039>, <https://nomad-coe.eu>

² Mark D. Wilkinson, et al., Sci Data 3, 160018 (2016).

2. Validity of the *Geschäftsordnung*

The rules of operations (*externe Geschäftsordnung*) are to be discussed and developed by members of FAIR e.V. and voted upon at the assembly. Changes can be made by simple majority at FAIR e.V.'s assemblies.

3. Structure of FAIR e.V.

FAIR e.V. is composed of five pillars of synergistically-linked fields:

- Pillar A. Computational materials science (NOMAD)
- Pillar B. Experimental materials science
- Pillar C. Biophysical and soft-matter simulations
- Pillar D. Astrophysics and space-situational awareness
- Pillar E. User management, intellectual property rights, cyber security ... (*horizontal*)

The pillars A to D will be managed in a largely independent way. Nevertheless, they will work in close contact in order to achieve maximal synergy. Pillar spokespersons and their deputies will be elected at the members' assembly.

3.1. Spokespersons of the pillars

This is a suggested set of people, do not consider this as part of the *Geschäftsordnung* or as written in stone. We could well add a second deputy person.

- Pillar A. Spokesperson: Claudia Draxl (HU Berlin)
Deputy: Matthias Scheffler (FHI Berlin)
- Pillar B. Spokesperson: Christof Wöll (KIT)
Deputy: Peter Gumbsch (IWM Freiburg)
- Pillar C. Spokesperson: Kurt Kremer (MPIPR Mainz)
Deputy: Paolo Carloni (FZ Jülich)
- Pillar D. Spokesperson: Marco de Vos (ASTRON Dwingeloo)
Deputy: Tom Heskes (Radboud University Nijmegen)
- Pillar E. Spokesperson: Joost N. Kok (U Twente)
Deputy: Raphael Ritz (MPCDF Munich)

3.2. Description/scope/status/goals/needs of the pillars

Synergies with other pillars will help to keep the effort significantly smaller compared to individual initiatives. For instance, not every pillar needs an expert for metainfo, data handling, and alike. Some of the joint aspects will be bundled in pillar E, otherwise regular meetings and the formation of across-fields working groups as needed will help to use synergies and to keep the demand for human resources comparably lean.

Pillar A: Computational materials science (NOMAD) << this is a first draft suggestion by Draxl and Scheffler

NOMAD is the current main partner in pillar A. **The NOMAD Repository (R)** has become the world's largest collection of computational materials science data and hosts raw data contributed by the electronic-structure theory community. NOMAD R is not restricted to a single code or a closed group of researchers. In NOMAD R, the complete input and output files of calculations are stored. Already now, more than 30 of the dominant *ab initio* codes are supported and further will be added on demand and in collaboration with the code developers. NOMAD R also contains the data of the most important computational materials databases

worldwide. NOMAD issues DOIs which make the uploaded data citable, a feature that NOMAD can also offer to/share with the other pillars.

The NOMAD Archive (A) consists of the open access data from NOMAD R in a converted and normalized form regarding units, formats etc. This ensures that data from different sources can be compared and collectively operated upon. It relies on the meta-information and parsing infrastructure developed by the NOMAD Laboratory CoE (<https://nomad-coe.eu>). This infrastructure will also become part of the association.

The NOMAD Encyclopedia (E) is a publicly available and web-based infrastructure that provides a materials-oriented view on the computational materials data of NOMAD A. All properties of a given material that have been computed are accessible through a user-friendly graphical user interface (GUI). It thus provides a comprehensive picture of the multitude of materials and their properties that are available in the NOMAD A. NOMAD E makes use of advanced visualization techniques, including virtual-reality tools.

This infrastructure, i.e. NOMAD R, A, and E, will become part of FAIR e.V. The NOMAD Encyclopedia, as the face of NOMAD and of FAIR e.V.'s pillar A, will be particularly important as it suggests being linked with Pillars B and C and will mediate the engagement with the academic and industrial communities. Other components of the NOMAD Project, like the NOMAD Analytics Toolkit, are not addressed here since they do not concern the FAIR e.V. However, collaboration between all partners and pillars of FAIR e.V. and all parts of NOMAD, including the Analytics Toolkit, are strongly encouraged.

In the framework of FAIR e.V., pillar A, in particular NOMAD R and A, requires:

- Maintenance and possible extensions of upload procedures;
- Maintenance and possible extensions of the parsing infrastructure and parsers;
- Maintenance and possible extensions of APIs;
- Curation of raw and normalized data;
- Enhancement of tools;
- Hardware updates, including possible porting of the software stack to new hardware;
- User support for academic and industrial users.

The most labor-intensive activities relate to maintenance and the possible extension of the parsing infrastructure and parsers, which are required in order to keep pace with and respond to the on-going developments and refinements of codes and the introduction of new codes by the computational materials-science community. Keeping NOMAD E up-to-date will require maintenance and extensions of the pre-processing, user interface, and API as the community codes becoming more advanced and powerful (e.g. concerning new methodologies, additional computed physical properties, etc.).

These activities will require a total of 4 to 5 full-time-equivalent staff positions per year. It is important to note that very different skill sets are required for the different tasks. The Max Planck Computing and Data Facility (MPCDF) has pledged to host and curate the data for at least 10 years as its in-kind contribution as member of FAIR e.V.

Leading institutions of this pillar will be Fritz-Haber-Institut der MPG (Berlin) and Humboldt-Universität zu Berlin.

Pillar B: Experimental materials science

Leading institutions of this pillar will be Karlsruhe Institute of Technology (KIT) and Fraunhofer Institute for Mechanics of Materials (IWM) in Freiburg.

Pillar C: Biophysical and soft-matter simulations

The description of this pillar could be developed by T. Bereau, K. Kremer (MPIP Mainz), V. Bolnykh, E. Ippoliti, P. Carloni (FZ Jülich), and C. Baldauf (FHI Berlin).

Pillar D: Astrophysics and space-situational awareness

The description of this pillar could be developed by, for example, M. de Vos and A.-J. Boonstra (ASTRON).

Horizontal pillar E: User management, intellectual property rights, cyber security << this is a first draft suggestion by C. Baldauf

This horizontal pillar affects all other pillars. Work areas to be covered here (and this is a list that should still be extended and adapted) are:

- Ensuring data integrity
- Checking the validity of data (fraud protection)
- Ensuring anonymity of queries
- Investigating IP rights
- Investigating IP after secondary use of data
- Developing policy that agrees with open science, but still allows restricted data for a certain period of time (e.g. the possible delay of publishing data for three years within NOMAD while sharing it in groups of collaborators)
- Learning from users of virtual research environments, by recording, analyzing, and using user access patterns to optimize usability (e.g. predictive caching)
- Providing confidentiality by novel approaches for encryption and keeping data access pseudo-anonymous.

The description of this pillar could be further developed by, for example, R. Ritz (MPCDF München), Joost Kok (U Twente, Enschede), and Tom Heskes (Radboud U, Nijmegen).

4. State delegations

State delegations are defined in the Vereinssatzung as member from the same countries. The state delegations are free to hold meetings and are also encouraged to coordinate when bringing movements.

5. Membership-fee regulations (*Beitragsordnung*)

Membership fees will be considered flexible. The baseline for the fee is € 50,000 per year. The Executive team can grant exceptions when members provide a full-time scientist or IT position or technical infrastructure as in-kind contribution. The work of such employees or the usage of the technical infrastructure will be suggested by the chairperson of the pillar to which the employee is associated, and it needs to be accepted by the assembly of the members of FAIR e.V.

We expect that the membership fees will be reduced in about 2 years when more members have joined and/or external funding has been created.